

Hátrányos helyzet, szociális helyzet, munkanélküliek, kisebbségek

Dr. Alliquander Anna, Prof. Dr. Tompa Anna

SE Népegészségügyi Intézet

Magyarország Alaptörvénye

SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG - XV. Cikk

- (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Hátrányos helyzet (depriváció – valamitől való megfosztottság)

Hátrányos helyzetűek mindazok az egyének, illetve csoportok, melyek az őket körülvevő többségi populáció átlagától akár biológiai-szomatikus akár szellemi-lelki vagy szociális-gazdasági szempontból kedvezőtlen irányban, jelentős mértékben eltérnek.

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Egyenlő
Bánásmód
Hatóság

8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

a) neme, b) faji hovatartozása, c) bőrszíne, d) nemzetisége, e) ¹² nemzetiséghez való tartozása, f) anyanyelve, g) fogyatékosága, h) egészségi állapota, i) vallási vagy világnézeti meggyőződése, j) politikai vagy más véleménye, k) családi állapota, l) anyasága (terhessége) vagy apasága, m) szexuális irányultsága, n) nemi identitása, o) életkora, p) társadalmi származása, q) vagyoni helyzete, r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, s) érdekképviselethez való tartozása, t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága)

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy, csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Hátrányos helyzet kialakulásának okai

A legfontosabb **társadalmi okok**

a földrajzi adottságok:

- lakhely típusa, közlekedési lehetőségek

a gazdasági körülmények:

- „mélyszegénység”, munkanélküliség, hajléktalanság

a nyelvi-kulturális háttér:

- nemzetiségek, menekültek

**A különböző szociális egyenlőtlenségek kialakulásának többnyire összetett okai vannak.
>>> többszörösen hátrányos helyzet**

Hátrányos helyzet kialakulásának okai

Számos **egyénhez kötődő ok**:

- a kor – akár idős, akár gyermekkorról van szó
- a nem
- a képzettség, mely az ismerethiány, a kommunikációs és szocializációs problémákon keresztül okozhat problémákat;
- a szegénység
- a szexuális irányultság (LMBT - Lesbikusok, Melegek, Biszexuálisok, Transzneműek; MSM - men who have sex with men)
- testi, érzékszervi, szellemi fogyatékoság
- mentális-pszichés problémák
- káros szenvedélyek – drog, alkohol, dohányzás, játékszenvedély

A különböző szociális egyenlőtlenségek kialakulásának többnyire összetett okai vannak. >>> többszörösen hh

A „legáltalánosabb” társadalmi egyenlőtlenség a **szegénység**

Magyarországon 1982-ig nem volt szegénység, mert nem volt rá párthatározat, ezt a réteget halmozottan hátrányos rétegnek hívták...

- **Szegénységi küszöb** az a határ, amelyen még tartósan reprodukálható a legalacsonyabb, még emberi szintű létezés, amely határ alatt élők a társadalomból kirekesztődnek - más megközelítésben szegénységi küszöb a medián jövedelem 60%-a (EU konvenciók)
- **Szegénységi arány:** a medián ekvivalens jövedelem 60%-ánál kevesebb jövedelemmel rendelkező háztartásokban élő személyek aránya

A „legáltalánosabb” társadalmi egyenlőtlenség a **szegénység**

A Világbank fejenként napi 4,30 \$-os szegénységi küszöbértéket használ a nemzetközi összehasonlításoknál.

Ezt alkalmazva az EU által használatos számításhoz képest a szegények száma hazánkban megháromszorozódik:
„egyharmados szegénytársadalom”.

Allegory of Poverty, 1630s

Adriaen Pietersz. Van De Venne (b. 1589, Delft, d. 1662, The Hague)

A „legáltalánosabb” társadalmi egyenlőtlenség a szegénység

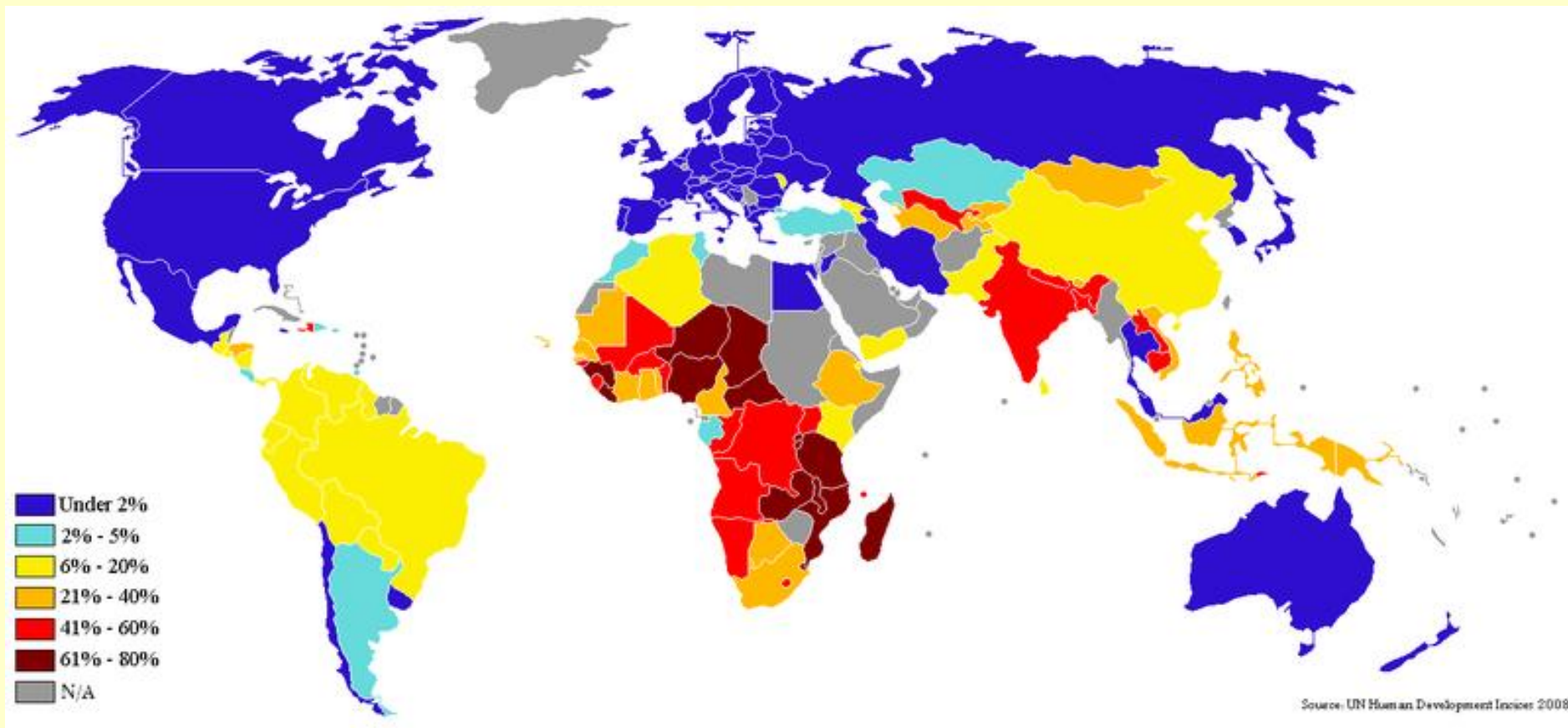
Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia bevezetőjében:

„Minden harmadik ember ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.” (Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság, romagov.kormany.hu)

A „legáltalánosabb” társadalmi egyenlőtlenség a **szegénység**

- **Abszolút szegénység:** a minimális létfenntartási lehetőségek hiányát jelenti, egy adott társadalom esetében. Rövid távon társadalmi kirekesztődés, hosszú távon biológiai következmények.
 - Extrém szegények: *a napi 1 PPP dollár/fő jövedelem alattiak.*
 - Mélyszegénység: *éhezés.*
 - Szegények: *a napi 2,15 PPP dollár/fő értékből gazdálkodó népesség. (Világbank)*
- **Relatív szegénység:** hosszú távú következménye nem annyira biológiai, mint inkább pszichikai.

A népesség azon százaléka, amely napi egy dollárnál kevesebből él

A „legáltalánosabb” társadalmi egyenlőtlenség a **szegénység** - létminimum

Olyan értékösszeg, amely biztosítja a magánháztartásokban élők számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény – a társadalom adott fejlettségi szintjén konvencionálisan alapvetőnek minősülő – szükségletek kielégítését (KSH).

A létminimum-számítás nemzetközileg elfogadott két alaptípusa közül a hazai gyakorlat az ún. normatív számítást alkalmazza, amely az élelmiszer-fogyasztás értékének meghatározására épül. Alapja az OÉTI által összeállított élelmiszerkosár, mely az egészséges táplálkozás jellemzői mellett figyelembe veszi az életkori sajátosságokat is.

Létminimum

2012-ben a 85 960 forintos létminimumtól a minimálbér nettója (60 915 forint) több mint 25 ezer, a szakmunkás-minimálbér nettója pedig (70 740 forint) több mint 15 ezer forinttal maradt el.

Szegénység-probléma

az **alacsony jövedelemmel,**

a **szűkös fogyasztással,**

a **rossz/rendezetlen lakáskörülményekkel,** és szélsőséges esetben a **hajléktalansággal** jellemezhetjük.

A szegény családok (személyek) azonosítása:

- a családfő munkanélküli vagy alkalmilag foglalkoztatott
- a háztartás fő jövedelemforrását a segélyek jelentik
- az érintett személy(ek) nyugdíjas(ok)
- a család hátrányos (depressziós) körzetben él
- a családban háromnál több eltartott gyermek él
- a háztartásfő iskolázottsága alacsony, szakképzettsége nincs
- a háztartásfő nő.

Mayer József: A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kialakulása, a felzárkóztatás lehetőségei

Forrás: <http://www.oki.hu/oldal.php>

A mai Magyarországon az emberek egyharmada nyomorban él,

egy másik harmada pedig folyamatosan csúszik lefelé, és egyre szegényebb lesz.

A 2009-es statisztikai adatok szerint hazánkban 1.953.101 tizennyolc éven aluli él, közülük 445.201 hátrányos helyzetű. Ez azt jelenti, hogy **olyan** családban élnek, ahol az egy főre jutó jövedelem nem éri el a nyugdíjminimumot, ami kevesebb, mint 27 000 forint. Ne feledjük el, hogy egy éhes gyerek mögött mindig van legalább két éhes felnőtt.

...

Az ország északi, keleti és déli peremén található a leghátrányosabb térségek. Itt vannak **olyan települések, ahol ötször akkora a munkanélküliség, mint az országos átlag, Budapesthez képest pedig majdnem tízszeres.**

(Hegedűs Zsuzsa nyilatkozatából egy 2011. évi interjúban)

Laeken indikátorok I.

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben az Európai Unió laekeni ülésén fogadták el

Az indikátorok négy területet fognak át:

1. a gazdasági, társadalmi és demográfiai változások
2. a társadalmi befogadás
3. a nyugdíjak
4. egészségügyi helyzet

Az elmúlt években a szegénység és a kirekesztődés sokdimenziós jellegének vizsgálatára vezették be az ún. **anyagi deprivációra** vonatkozó mutatókat.

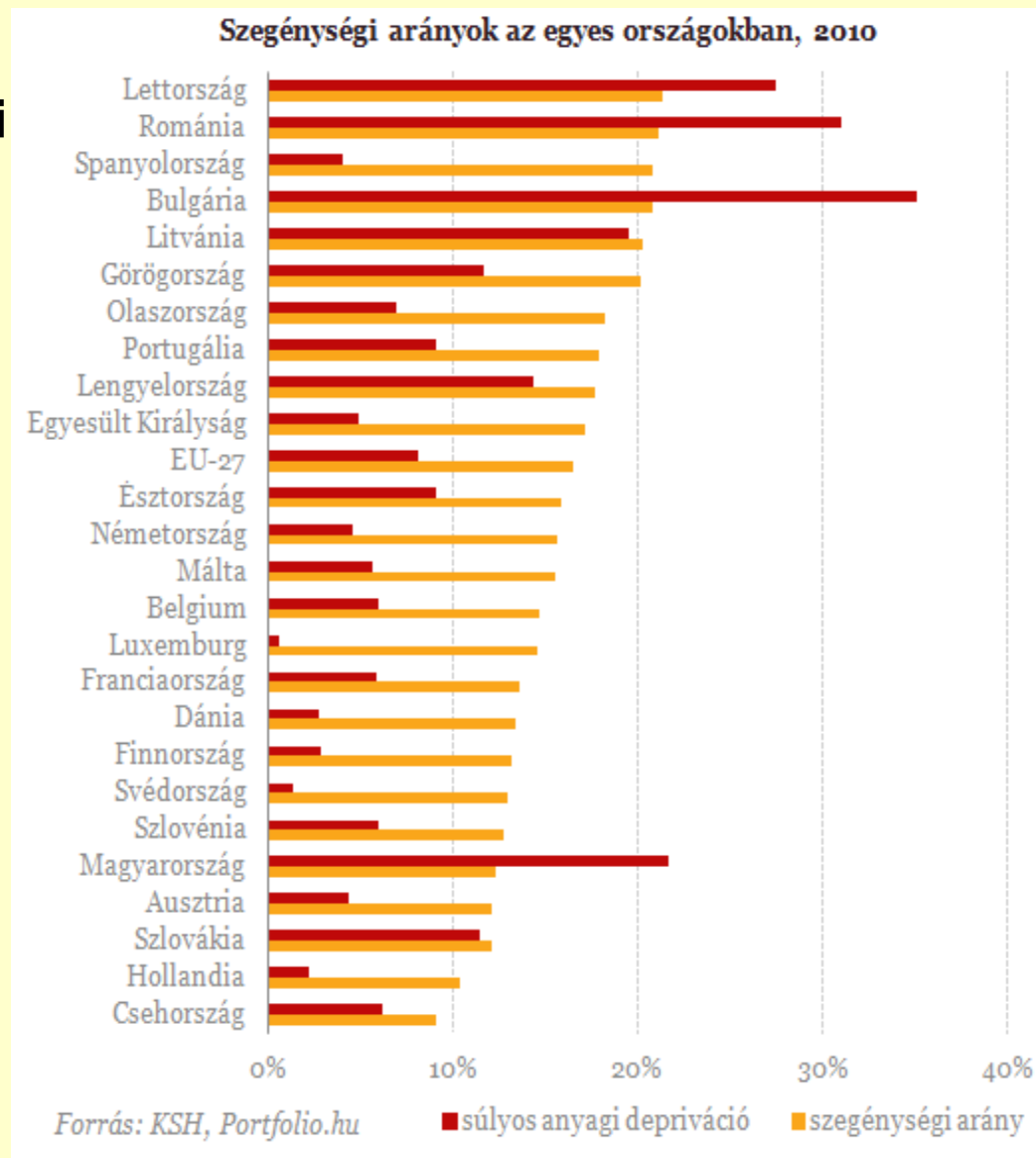
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/laekindikator/laekindikator04m.pdf>

Laeken indikátorok II.

Anyagilag depriváltak:

akik meghatározott 9 fogyasztási tétel közül legalább háromról anyagi okból lemondani kényszerültek:

1. váratlan kiadás fedezése
2. évi egy hét üdülés
3. lakbér, lakástörlesztés, közműszámlák, részletre vásárolt termékek
4. megfelelő étkezés
5. megfelelő fűtés
6. mosógép
7. színes tv
8. telefon
9. személygépkocsi

Leghátrányosabb helyzetű kistérségek

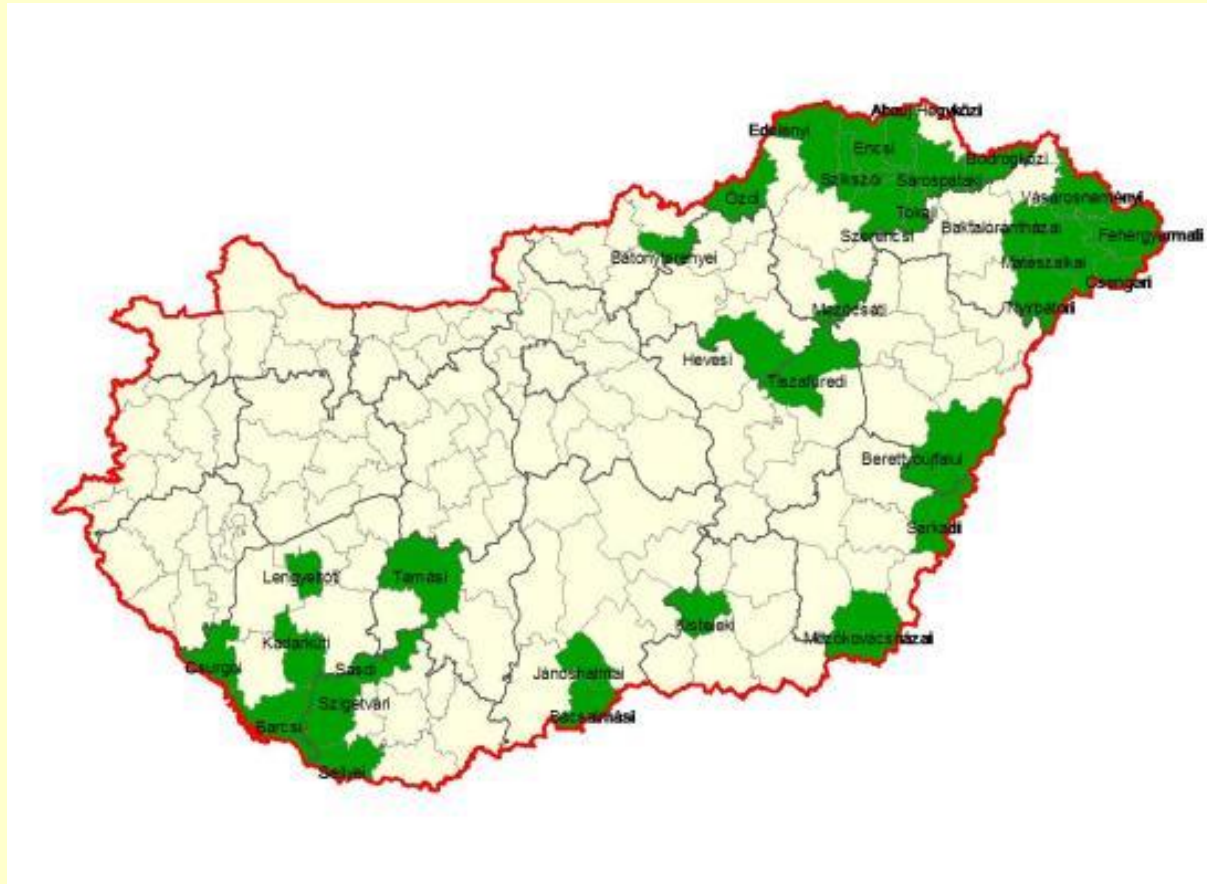
A társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések

- Társadalmi-gazdasági problémák egyes területi gócpontokban koncentrálódnak
- A szegények túlnyomó része nem cigány, DE a romák erősen felülreprezentáltak a szegények között
- Halmozott depriváció és társadalmi kirekesztettség
- Települések funkcióvesztése (infrastruktúra fejlődésének hiánya, rossz közlekedés, település közigazgatási szerepének megszűnése)

Hátrányos helyzetű térségek kialakulásának okai és következményei

- települések (területei) gazdasági szerepének, helyzetének megváltozása
- társadalmi szerep hiánya
- munkahelyek hiánya, alacsony foglalkoztatottság
- magas munkanélküliség
- lehetőségek hiánya
- magas iskolai végzettségűek elvándorlása
- alacsony ingatlanárak – lakosságcsere
- szegénység – kirekesztettség - szegregáció

Magyarország leghátrányosabb helyzetű kistérségei

Forrás és a leghátrányosabb helyzetű kistérségek településeinek országos listája: <http://www.nfu.hu/lhh>

Megélhetési stratégiák

- Piaci munka
 - „főállás” – bejelentett munkahely (helyi vállalkozók, gazdák, gyár)
 - alkalmi munka („állandó” vagy eseti)
- Közmunka
- Egyéb jövedelemszerző tevékenységek:
 - gyűjtögetés, vasazás, lomizás, gombászás, fakitermelés
- Háztáji gazdálkodás – „kiskert”
- „Megélhetési képzések”
- Hitel, személyi kölcsön, uzsora
- Fogyasztási szokások (rezsi tartozás, csökkentés)
- Költözés (városból-falura, faluról-falura)

Pozitív jövőkép

- Munkahelyek teremtése – helyi vállalkozók érdekelté tétele
- Közmunka helyett – piaci munka
- „Állandó” alkalmi munka helyett – bejelentett munka
- Megélhetési képzés helyett – piaci igényekre épülő képzések

Negatív jövőkép:

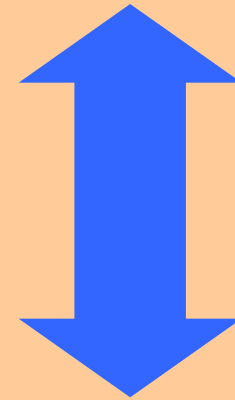
- A következő generáció lehetőségei tovább csökkennek
- Egyre nagyobb területeken, egyre több település lakossága kerül a mélyszegénység szintjére – a pénztelenség – kiszolgáltatottá teszi a HH társadalmi csoportokat – konfliktusok
- Szegénység nő, nyomor, szegregáció, telepek bővülése

Egészség, optimális jól lét (cél, eszköz, erőforrás)

Egészség előfeltételei

- Béke
- Lakás
- Oktatás
- Élelem
- Jövedelem
- Stabil ökológiai rendszer
- Fenntartható erőforrások
- Társadalmi igazságosság
- Társadalmi méltányosság

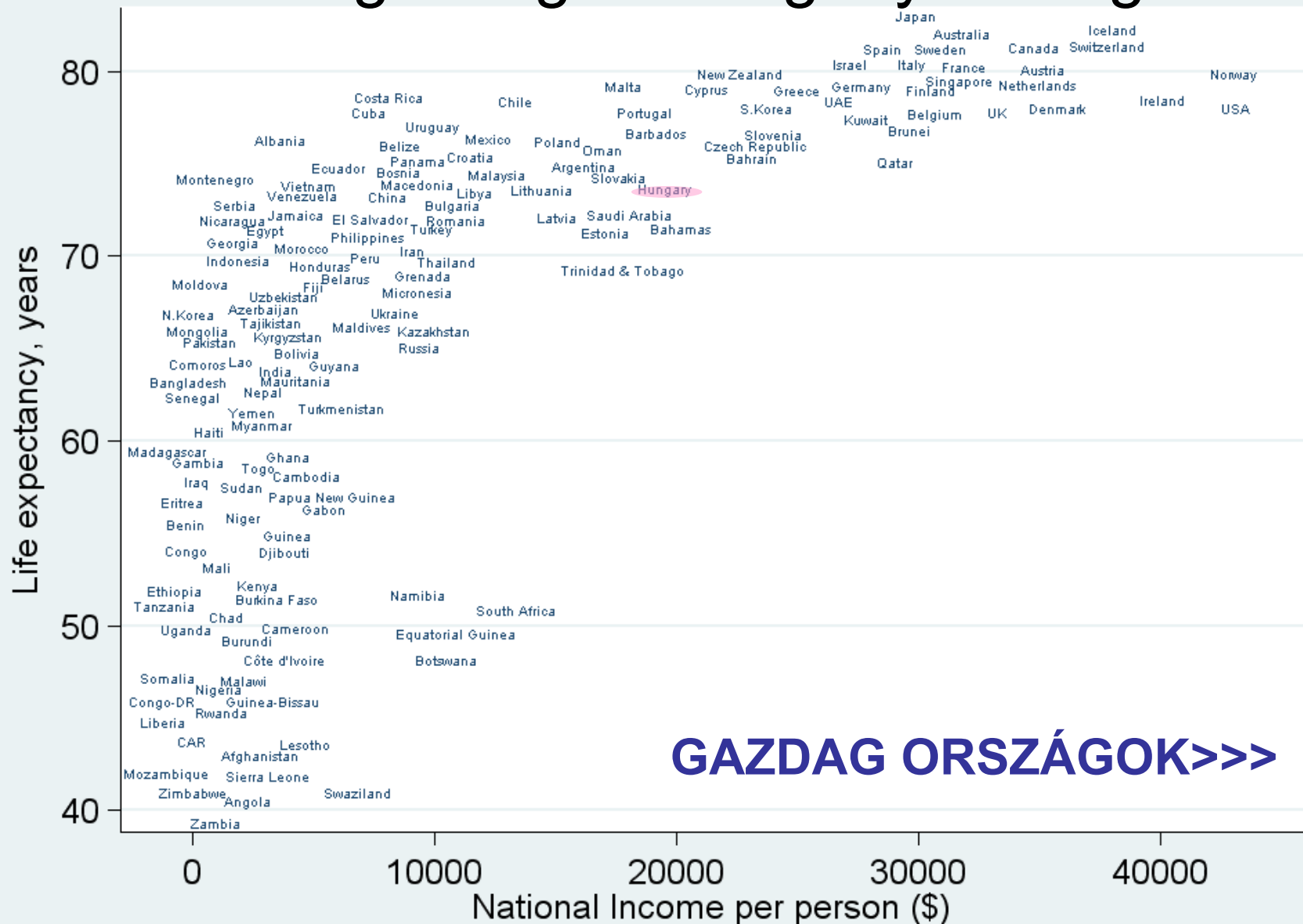
Egészség előfeltételeinek hiánya

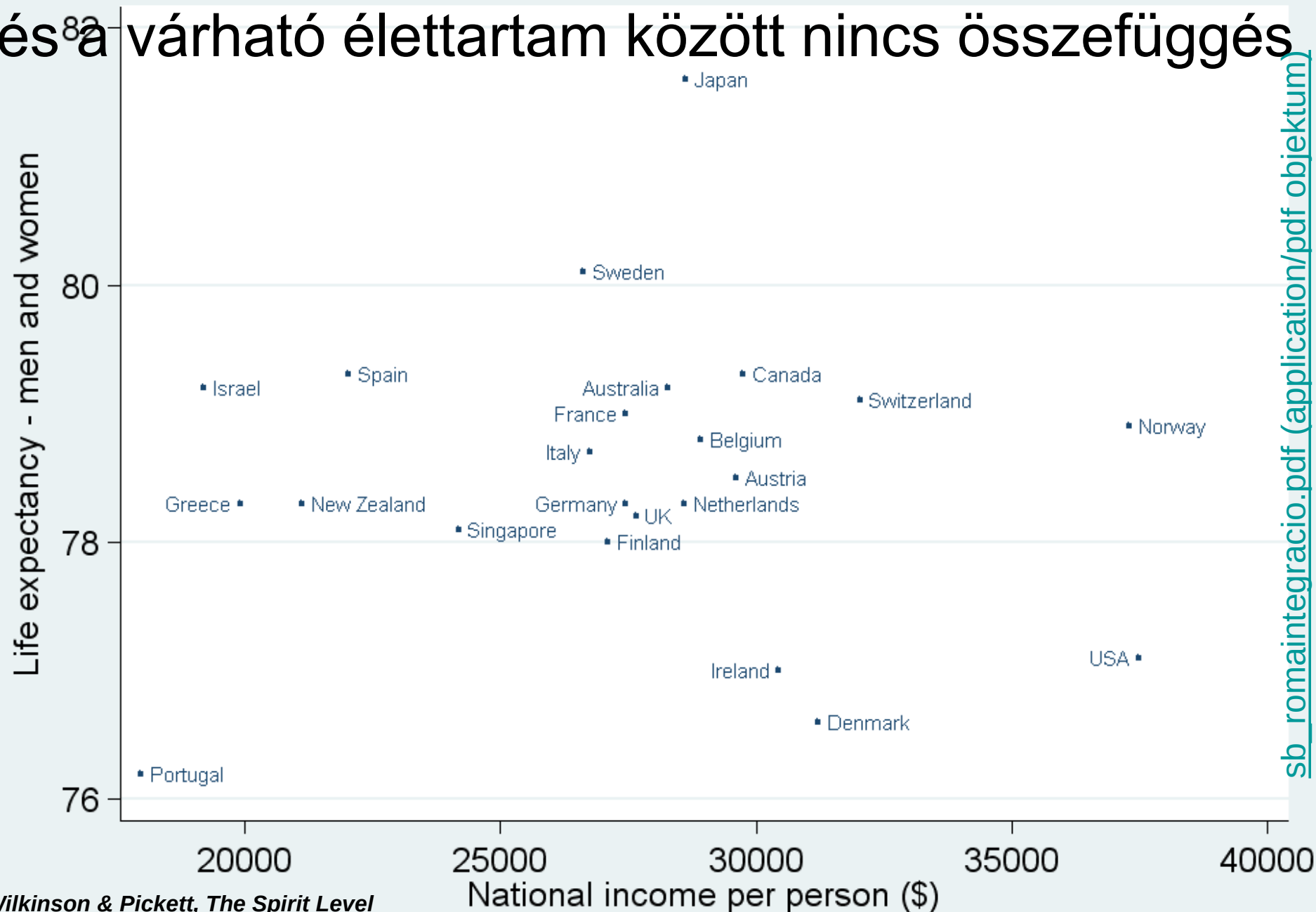
Társadalmi szakadék
(egyenlőtlenségek,
méltánytalanságok)

**Ottawai Karta – WHO: 1986;
Simmelweis Terv; Egészségügyről
szóló törvény (2011. évi LXXXI. törvény 15. §)**

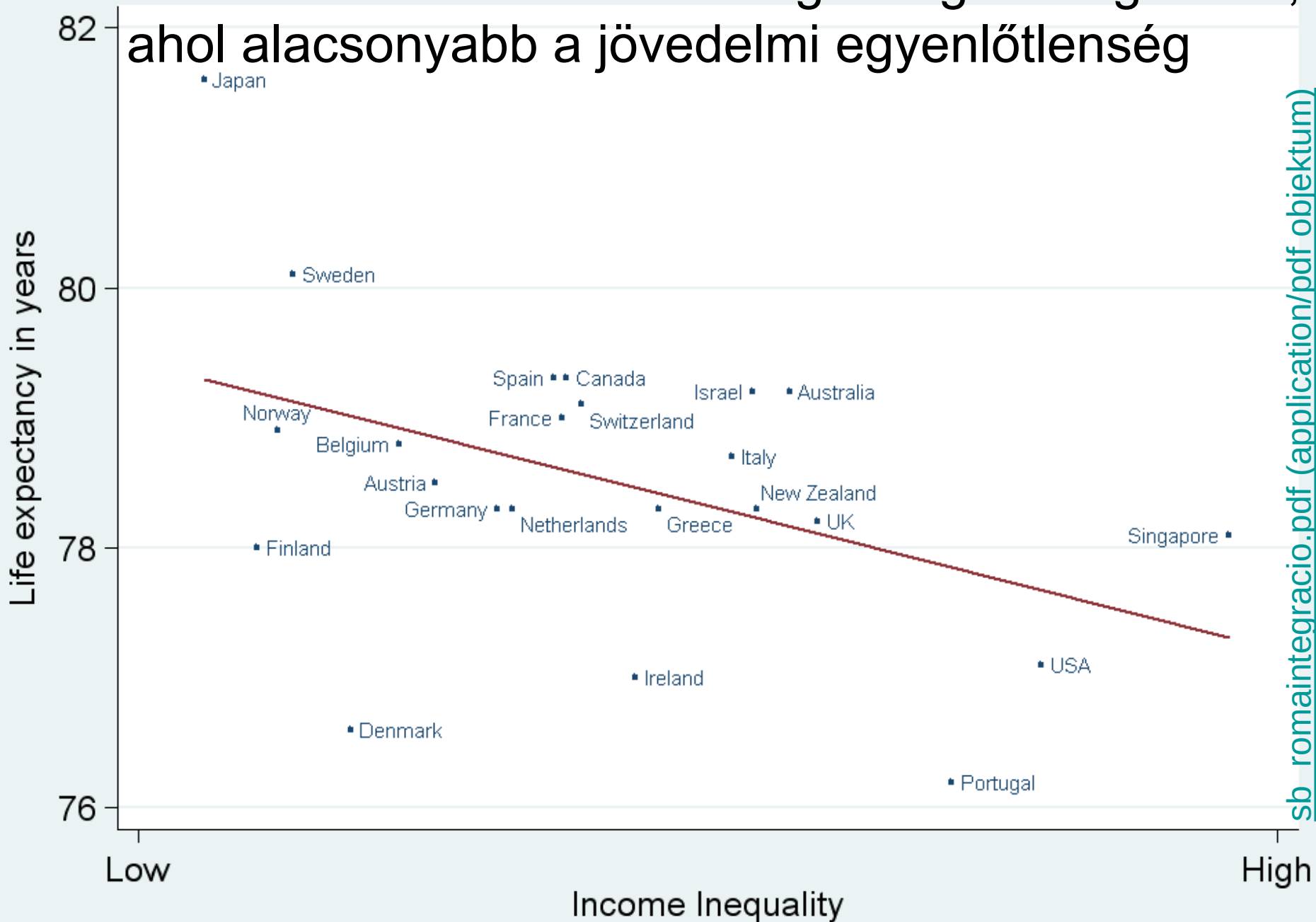
Egy főre jutó nemzeti jövedelem és a várható élettartam a gazdag és szegény országokban

Gazdag országokban az egy főre jutó jövedelem és a várható élettartam között nincs összefüggés

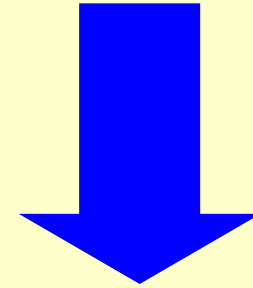
Hosszabb a várható élettartam a gazdag országokban, ahol alacsonyabb a jövedelmi egyenlőtlenség

Kiegyenlítődés >>> Felzárkóztatás >>> Kerék-küllő szabály

Körbezáródó befolyásoló
faktorok esetén a (célzott,
irányított) változtatáshoz
minden faktort egyszerre
kell kezelni.

Priorizálás helyett komplex
megközelítés kell

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

- Minden harmadik ember a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben.
- A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.
- A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) az utóbbi csoporthoz tartozik.
- A romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.

(Nemzeti Roma Stratégiák 2020-ig tartó uniós keretrendszer; Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiához kapcsolódó, 2012-2014. évekre vonatkozó kormányzati intézkedési terv elfogadása)

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

- Aktivizálás: az inaktív munkaképes emberek ismét aktívak legyenek, és felelősséget vállaljanak sorsukért
- Teljesítmény-elvűség: az állami támogatások, juttatások esetén magától a támogatottól is eredményt várnak el
- Koordináció: a különböző szakpolitikák rendszerének összehangolása
- Komplexitás: a szegénység által sújtott területeket – a foglalkoztatást, oktatást, egészségügyet, lakhatást – összehangolva, együtt kell kezelni
- Ellenőrzés: olyan monitorozási rendszer kialakítása és működtetése, amelynek segítségével a programok eredményessége kimutatható

Hogyan határozza meg a Európai Bizottság a "Roma,, kifejezést?

A „Roma” gyűjtőfogalom: azon emberek csoportjaira vonatkozik, akik az európai társadalmak szegregációs történelmének és hasonló kulturális jellegeknek részesei, mint például a romák (főleg Közép-, Kelet-Európában és a Balkánon élnek), szintik, utazók, kalék, stb. A Bizottság tudatában van annak, hogy minden ilyen csoportra a „roma” fogalom kiterjesztése vitatható és kulturális értelemben nem szándékozik „összemosni” más csoportok tagjait a romákkal magukkal.

Romák

- kultúrájuk (népmese, zene)
- vallási szokásaik
- viselkedés
- lakóhely, lakás
- munkakultúra

Péli Tamás: A nap szerelmese

Roma Integráció Évtizede (2005-2015)

„EU-platform a romák integrációjának előmozdításáért”

Roma integrációra vonatkozó tíz közös alapelv :

- 1. konstruktív, gyakorlatias és diszkriminációmentes politikák**
- 2. célzott, de kizárólagosságtól mentes stratégiák**
- 3. interkulturális megközelítés**
- 4. az általános integrációra való törekvés**
- 5. a nemi vonatkozás figyelembevétele**
- 6. a bevált szakpolitikák átvétele**
- 7. a közösségi eszközök használata**
- 8. a regionális és helyi önkormányzatok bevonása**
- 9. a civil társadalom bevonása**
- 10. a romák aktív részvétele**

(EU Régiók Bizottsága, A „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottság, 4. szakbizottsági ülés
2010. június 22. VITADOKUMENTUMA, A ROMÁK TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI INTEGRÁCIÓJA
EURÓPÁBAN)

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. Törvény

A Magyar Közlöny 2011. évi 154. számában (12. 19.)

A törvény értelmében nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul. A törvény értelmében nemzetiségnek minősül: a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán.”

Halat, vagy hálót...a jó stratégia: mindegyik intervenció típust támogatja

Adunk halat

Tüneti, felszínes,
az okozatok megjelenését
változtatja, oki struktúrákat
nem érinti

Hálót szőni tanítunk

Operatív, okok elemeit
változtatja,
okok kialakulását nem érinti

Halastó

Preventív, okok kialakulását
befolyásolja

**Igény (felkeltés)
a halevésre**

Megalapozó, nincs direkt
hatása, de előfeltételeket,
kereteket jelöl ki.

Intervenciók rendszere

Tüneti, felszínes,
az okozatok megjelenését
változtatja, oki struktúrákat
nem érinti

Élelmiszer csomagok osztása
az
LHH településeken elsősorban
a gyermekeknek

Adunk halat

Operatív, okok elemeit
változtatja,
okok kialakulását nem érinti

?

Hálót szőni tanítunk

Preventív, okok kialakulását
befolyásolja

?

Halastó

Megalapozó, nincs direkt
hatása, de előfeltételeket,
kereteket jelöl ki.

?

**Igény (felkeltés)
a halevésre**

1929 október 24-én a "fekete csütörtökön" kezdődött a gazdasági világválság.
Sorok a "munkanélküli központban"

Munkanélküliség

Álláskereső az a személy, aki:

- a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik
- oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat
- öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül
- az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet sem folytat
- elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik
- és akit az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart

<http://munkajog.com/munkanelkuliek-ellatasa.html>

Munkanélküliség az EU-államokban (2012. október)

munkanélküliségi ráta, százalék

*2012. augusztus

**2012. szeptember

***2012. III. negyedév

Forrás: Eurostat / MTVA Sajtó- és Fotóarchívum / MTI

www.mti.hu

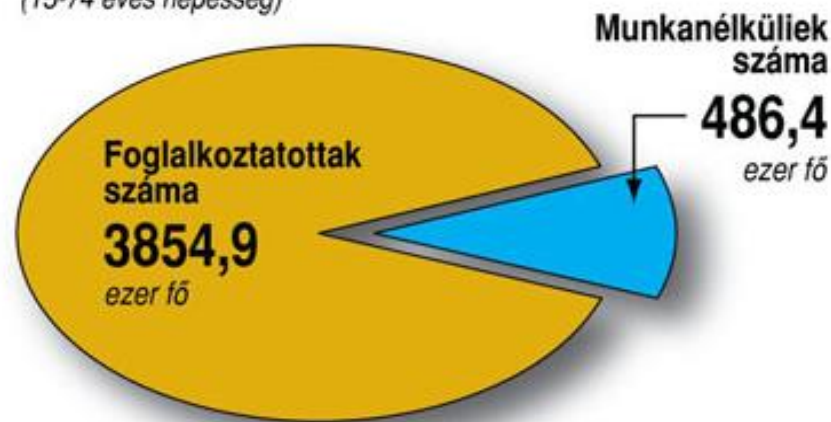
A munkanélküliségi ráta alakulása Magyarországon 2010. január–2013. január

Forrás: <http://allasok.info/a-munkanelkulisegi-rata-alakulasa-magyarorszagon-2010-január-2013-január.html>

A foglalkoztatottak és a munkanélküliek száma, 2012. november–2013. január (15-74 éves népesség)

Forrás: KSH / MTVA Sajtó- és Fotóarchívum / MTI | | | www.mti.hu

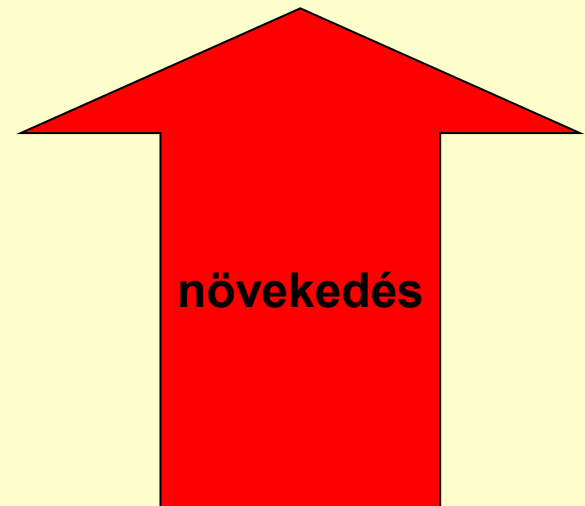
2013-óta folyamatosan nő a foglalkoztatottság, mára a munkaerőhiány jellemző

Hátrányos helyzet és globálizáció

**A globalizáció nem csökkentette az
egyenlőtlenségeket! SŐT!!!**

**Jelenségek nagyléptékű, határok nélküli
komplex változásai:**

- migráció
- emberkereskedelem
- prostitúció
- HIV/AIDS

Emberkereskedelem áldozatai

- **4 millió** ember évente a Földön
- **700,000 - 2 millió**

nő és gyerek kerül az emberkereskedelembé
évente

1 millió a szex-iparban

500 ezer nő és gyerek Európában

United Nations Institute for Disarmament Research. 2000.
Light Weapons Bibliography and Resource List. (Joshua Margolin).

International Organization for Migration. 2001. New IOM Figures on the Global Scale of Trafficking.
(Geneva: Trafficking in Migrants Quarterly Bulletin). <<http://uri.edu.artsci.wms/hughes.htm>>

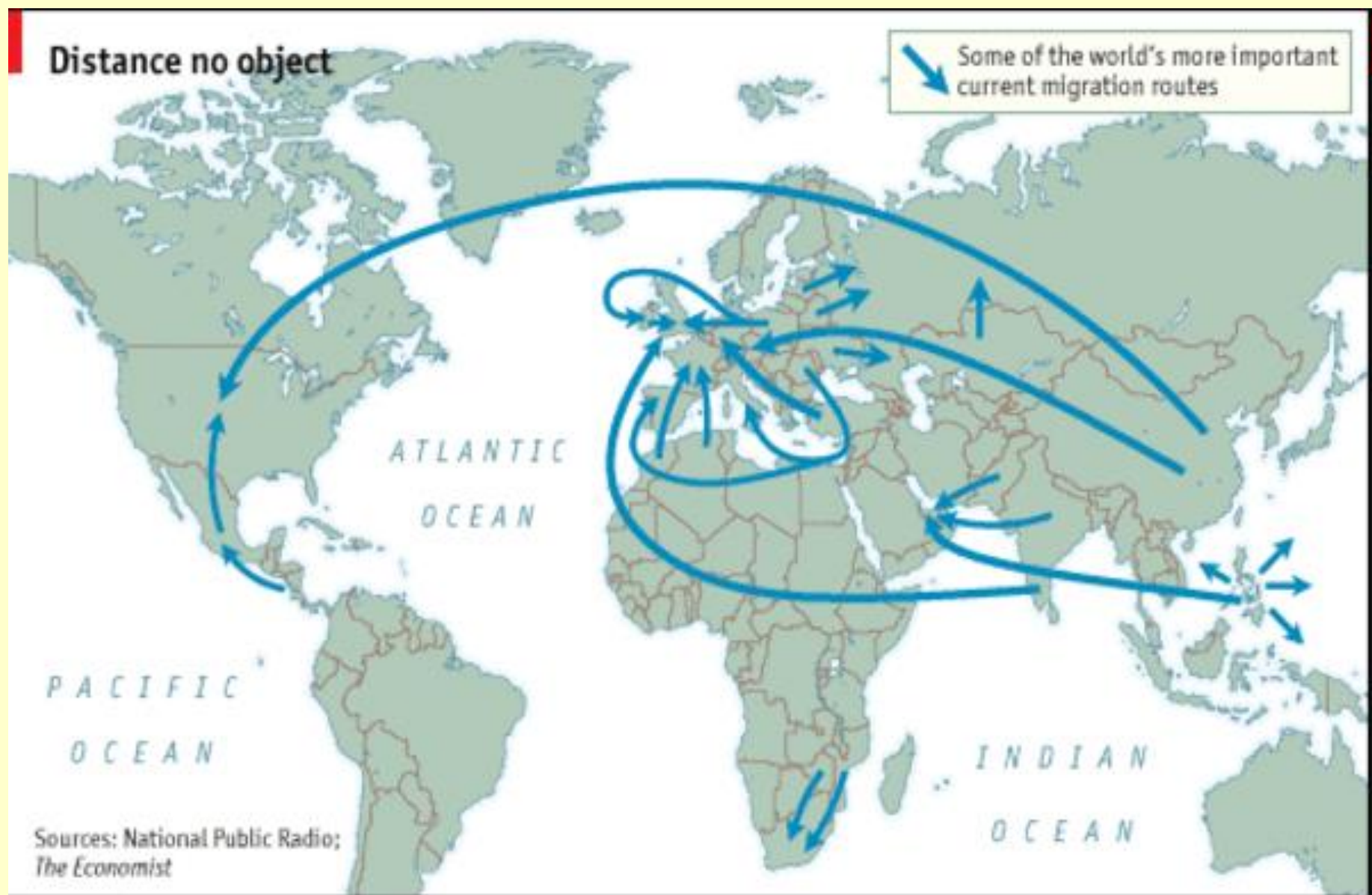
Emberkereskedelem problémái

1. Emberi jogok
2. Prostitúció
3. Migráció
4. Munkavállalás
5. Viktimológia
6. Egészségügy

Emberkereskedelemben lévők egészségügyi problémái:

- 1.Emberi jogok hiánya: szociális háló hiánya, identitási zavarok
- 2.HIV/AIDS, STD
- 3.Traumatizálódás
- 4.Drog addikció
- 5.Személyiség dezintegrálódás
- 6.Személyes biztonság hiánya - viktimizálódás

Migráció

A migráció fogalma

- Hagyományos lakóhely, ország, nép, anyanyelvi csoport tartós elhagyása
- Országon belüli migráció: munkahely miatt
- Vallási, vagy faji megkülönböztetés miatt
- Ökológiai migráció: az életkörülmények, lakhatás lehetetlenné válása miatt
- Háborúk okozta életveszély előli menekülés

Az illegális migráció főbb útvonala 2015.10-ig

- Görögország
- Törökország
- Bulgária
- Grúzia
- Moldova
- Ukrajna

Az illegális migráció Magyarországot érintő főbb útvonalai, 2015

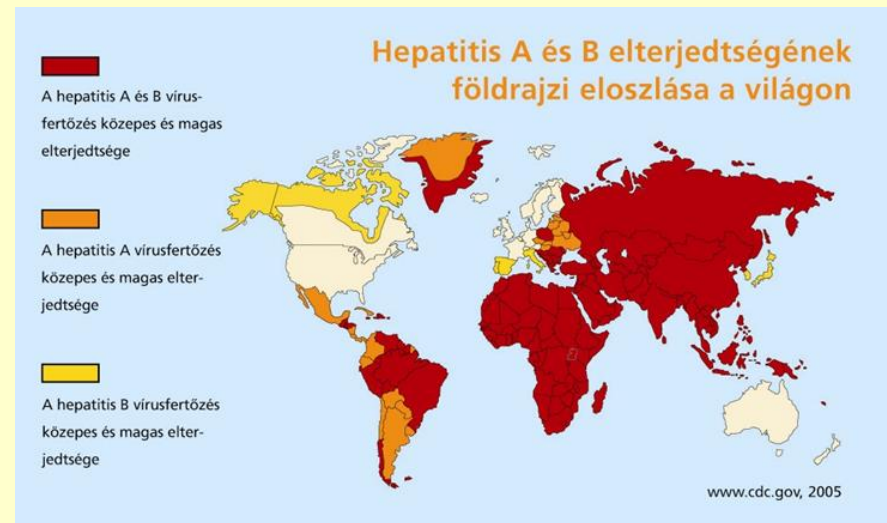
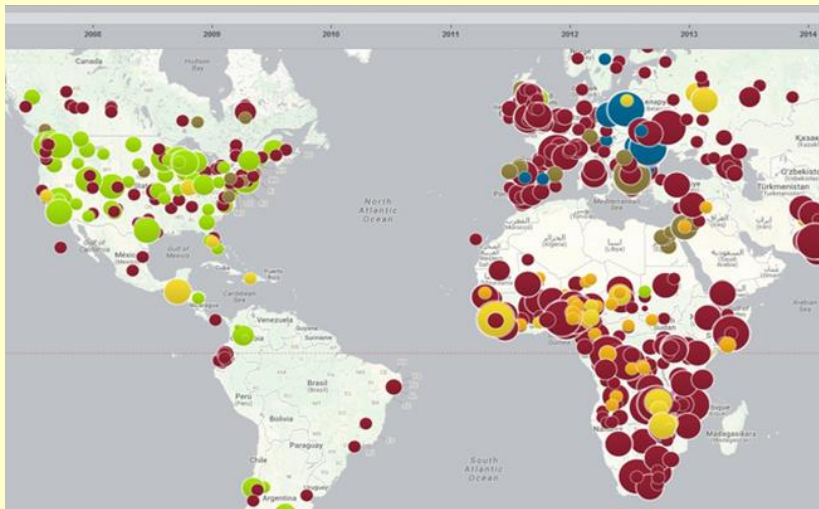
Történelmi előzmények

- Indián őslakosság 1519. – 25.3 millió, 1605. -1.0 millió
- Betegségek behurcolása: himlő – kanyaró az indiánokat pusztította
- A szifilisz pedig Európába hurcolták a hódítók

Fokozott egészségügyi kockázat okai

- Kiindulási országban rosszabb a járványügyi helyzet
- Előzmények (anamnézis) nem ismertek
- Együttműködés hiánya
- Kulturális és nyelvi akadályok

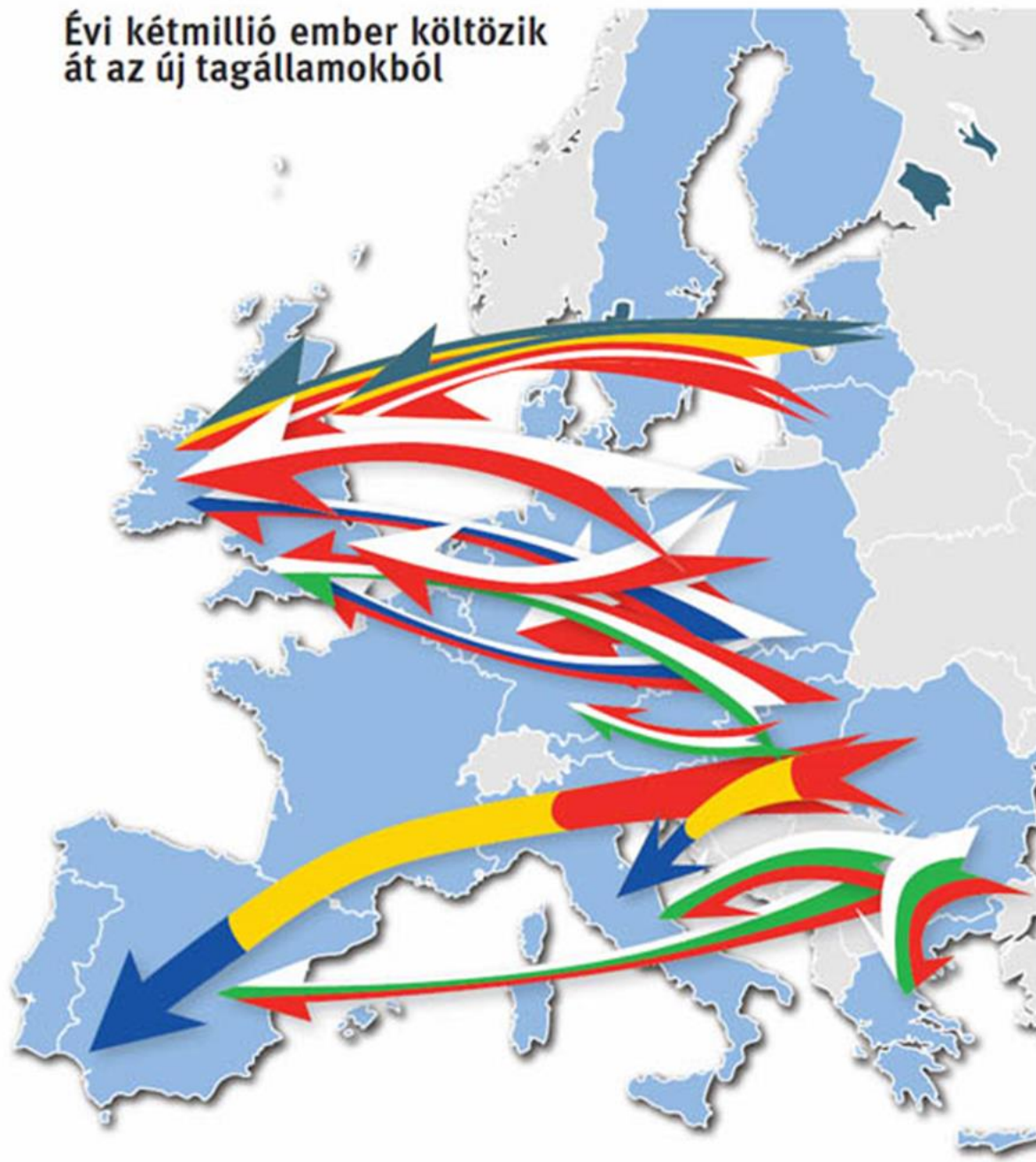

Hatóságok tehetetlenségének okai

- Hatóság elől rejtőzködik, megszökik
- Sérülékeny csoportok (kerekesszék, várandós, csecsemő)
- Kezelhetetlenül nagy tömeg (létszám)

Évi kétfmillió ember költözik át az új tagállamokból

Baltikum – a lakosság évi 0,6-2 százalékkal csökken, miközben a volt szovjet tagköztársaságokból erős bevándorlási hullámot tapasztalnak. A nagy távolság miatt az itteniek nem tudnak ingázni, ez tönkreteszi a házasságokat. Az otthon hagyott gyermekek körében sok az öngyilkosság, és emelkedett a tizenéves bűnelkövetők száma.

Lengyelország – 38 millió lakosból eddig 2-3 millió vándorolt ki, és attól tartanak, a német munkaerő-piaci nyitás után újabb ötmillióan távoznak. A munkaképes korú lakosság harmada, fele települhet ki.

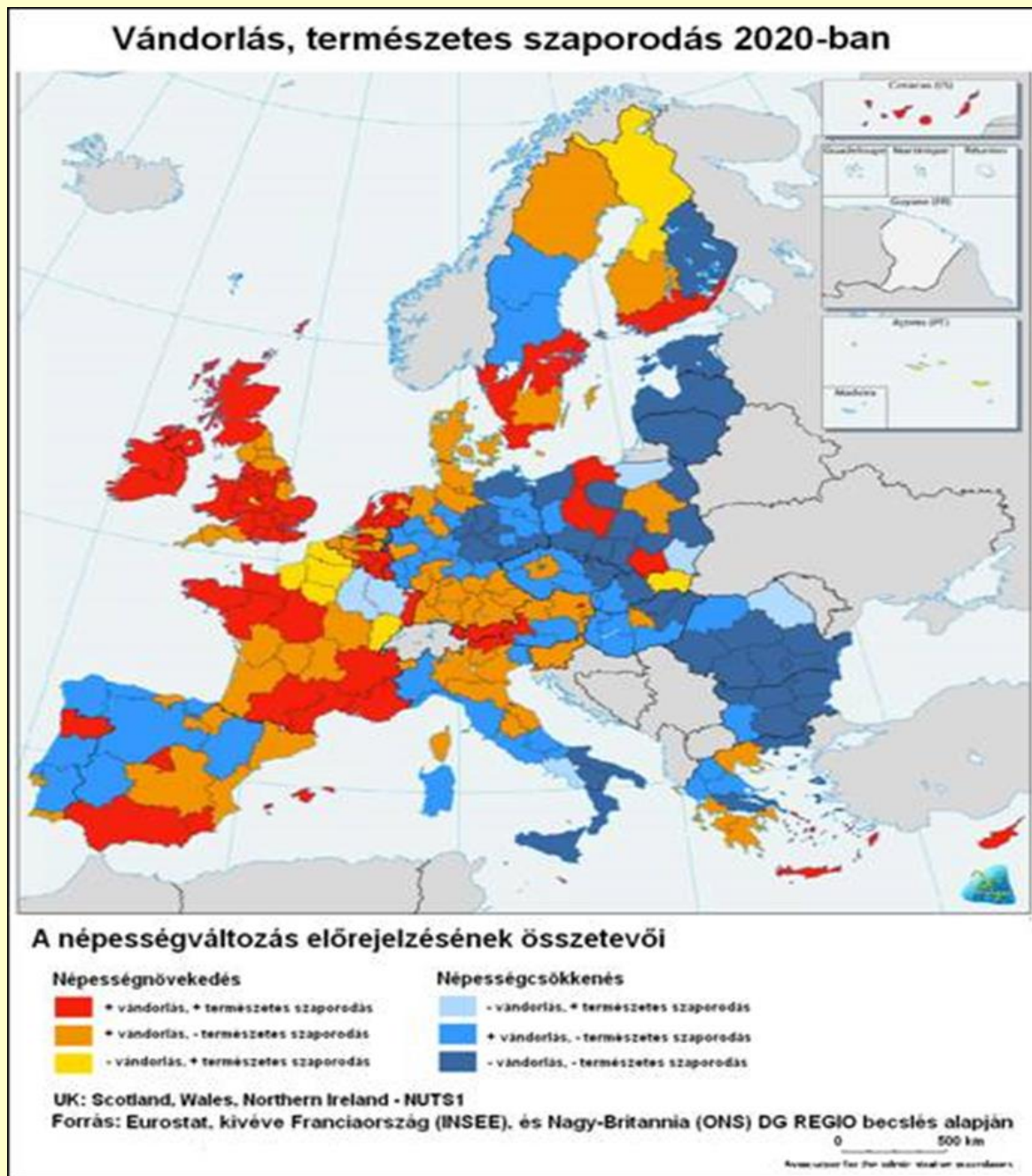
Szlovákia – 5,4 millió lakosú északi szomszédunknál is százezres nagyságrendű a kivándorlás. Az Angliába és Írországba érkezők 8-11 százaléka szlovák, kétszer annyi, mint a jóval nagyobb Magyarországról elindulók száma.

Románia – a külföldi tőkebefektetés mértékénél nagyobb összeget utalnak haza a milliószámra Dél-Európába emigráló románok. 126 ezer olyan tíz évnél kisebb gyermeket tartanak nyilván, akinek mindkét szülője külföldön él, a gyerekeket rokonokra bízzák vagy árvaházba adják.

Bulgária – az ország a harmadik helyen áll a migrációs rangsorban. Kiugróan magas a női kivándorlók aránya, az egészségügy és az oktatás az összeomlás szélére sodródott a tartósan távolmaradók miatt.

Népvándorlás

- K-ről Nyugatra,
- A donor országokban népesség csökkenés,
- Végeredmény kiegyenlítődés.

A migráció okai

- Háborús konfliktusok
- Ökológiai válság
- Munkanélküliség
- Túlnépesedés
- Szélsőséges időjárás
- Földrengések
- Vulkánkitörések
- Vízziány
- Munkakörülmények
- Lakhatási körülmények
- Demokrácia hiánya
- Gazdasági előnyszerzés

Menekültek száma

- Törökország 1,939 millió
- Libanon 1,2 millió
- Jordánia 628 ezer
- Egyiptom 133 ezer
- Irak 251 ezer
- Jemen 258 ezer
- Kuvait 614
- Katar 133
- Szaúd-Arábia 561
- Arab Emírségek 0

Idegen rendészeti problémák

EU és harmadik országok közötti visszafogadási egyezmények

Hatályos megállapodások

1. Hong Kong
2. Makaó
3. Sri Lanka
4. Albánia
5. Oroszország
6. Ukrajna
7. Moldova
8. Macedónia
9. Montenegró
10. Szerbia
11. Bosznia and Hercegovina
12. Pakisztán
13. Grúzia

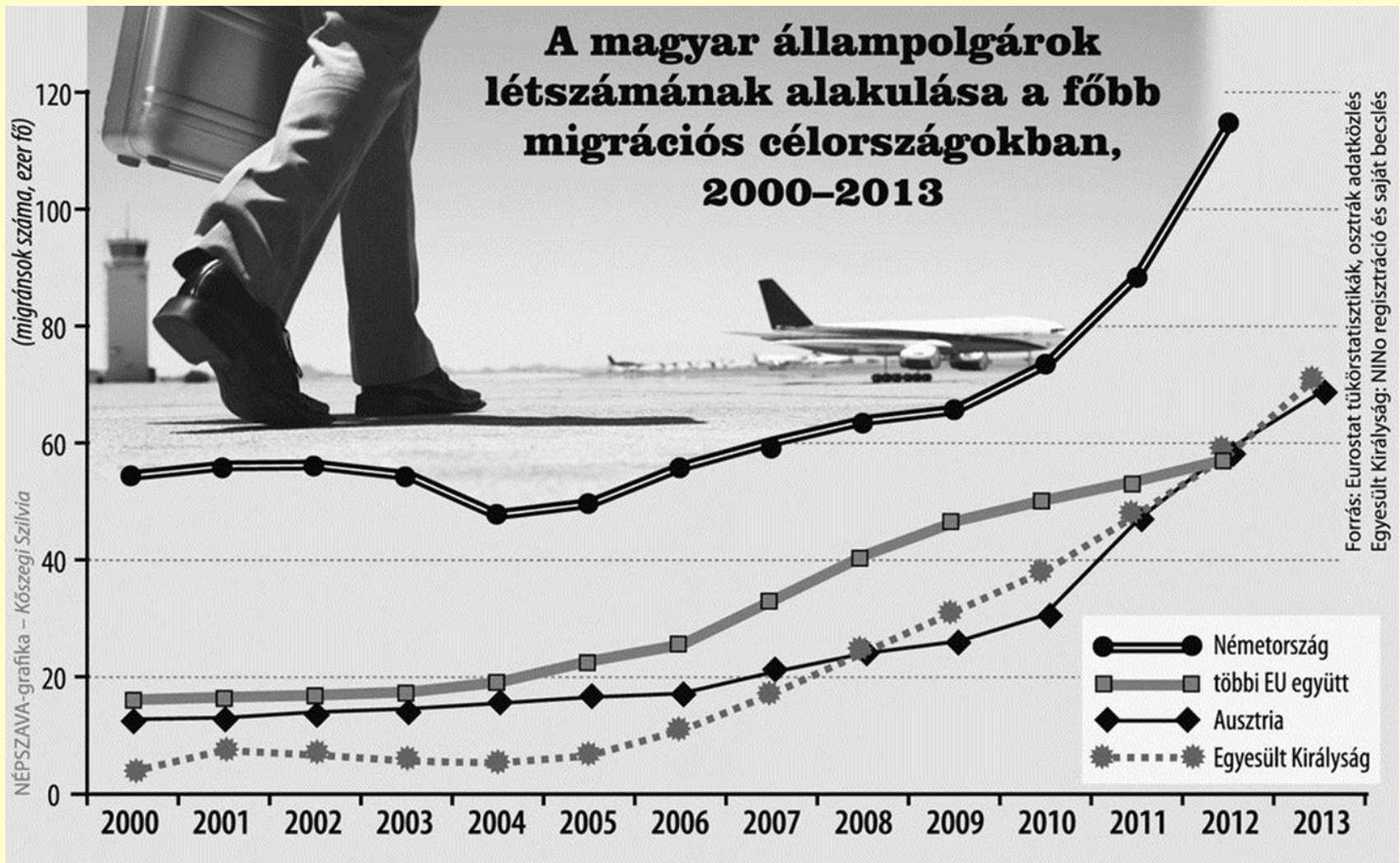
Folyamatban lévő tárgyalások:

1. Marokkó
2. Törökország
3. Zöld-foki
Köztársaság
4. Azerbajdzsán
5. Örményország
6. Tunézia

Meg nem kezdett tárgyalások:

Kína
Algéria
Fehéroroszország

Magyarországról elvándorlók 2013-ig

Az utóbbi években folyamatosan csökkenő tendencia

Magyarországról külföldre távozni kívánó orvosok és ápolók száma (2009-2012)

Orvosok és ápolók száma, akik külföldi munkavállaláshoz kértek hatósági bizonyítványt:

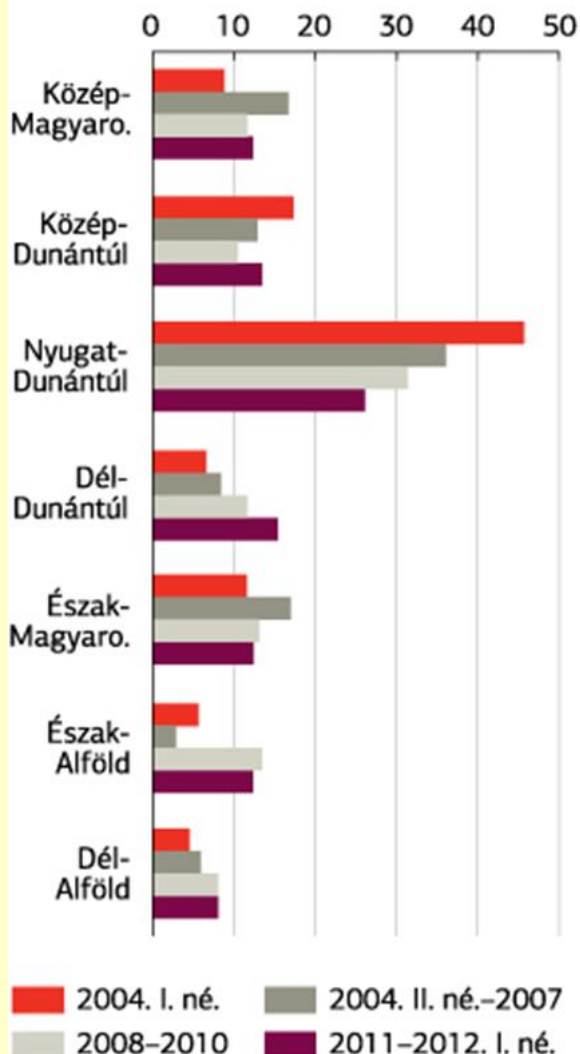

(az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal nyilvántartása szerint)

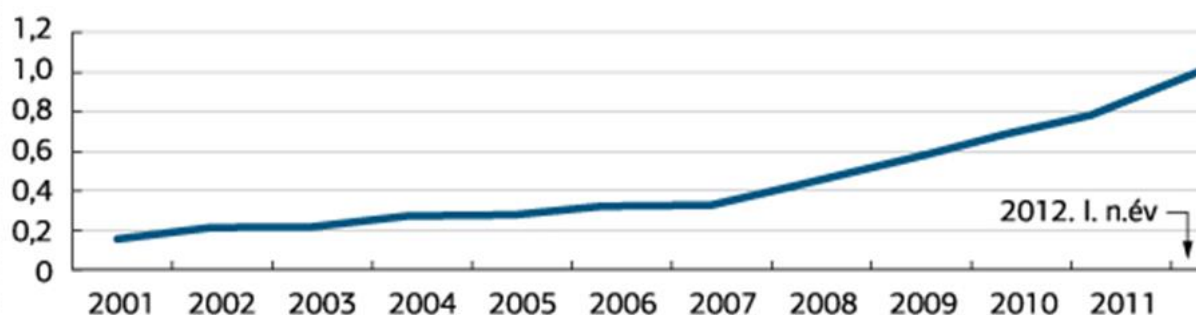
Migráció és a magyar munkapiac

FORRÁS: LFS-ADATOKBÓL SZÁMÍTÁSOK / NÉPSZABADSÁG-GRAFIKA

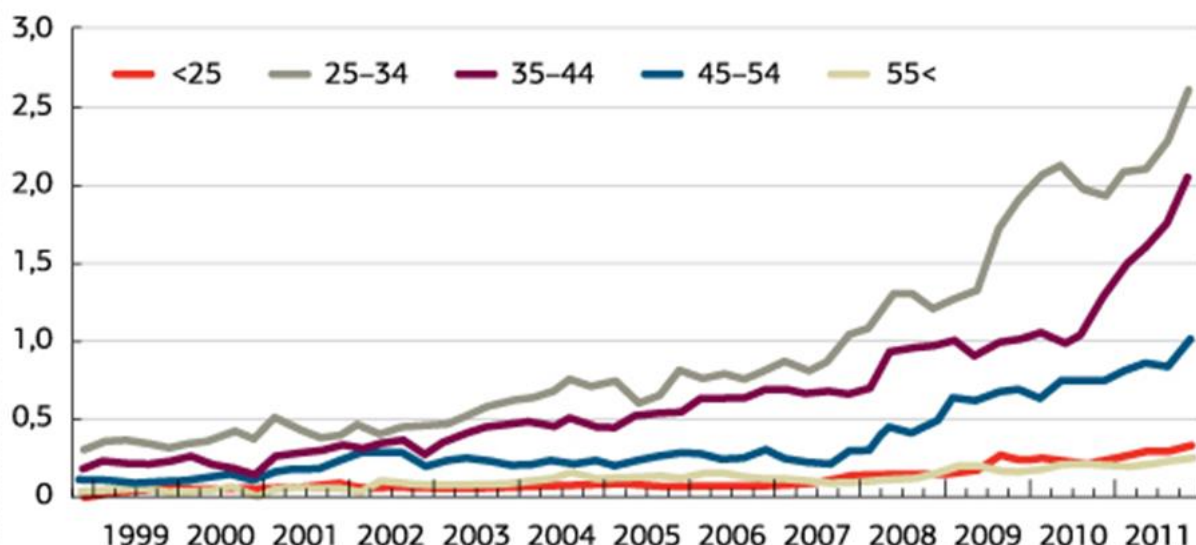
A MIGRÁCIÓBAN RÉSZT VEVŐ RÉGIÓK ARÁNYA (százalék)

KÜLFÖLDÖN DOLGOZÓ MUNKAERŐMIGRÁNSOK AKTÍV NÉPESSÉGEN BELÜLI ARÁNYA (százalék, 2001-2012. I. negyedév)

15-74 ÉVES KÜLFÖLDI MUNKAVÁLLALÁSBAN ÉRINTETTEK ARÁNYA AZ OTTHON MARADOTTAKHOZ KÉPEST (életkorcsoportonként, negyedévenként, százalék)

Kik emigráltak Magyarországról?

Az átlagosnál magasabb migrációs hajlandóságú csoportok

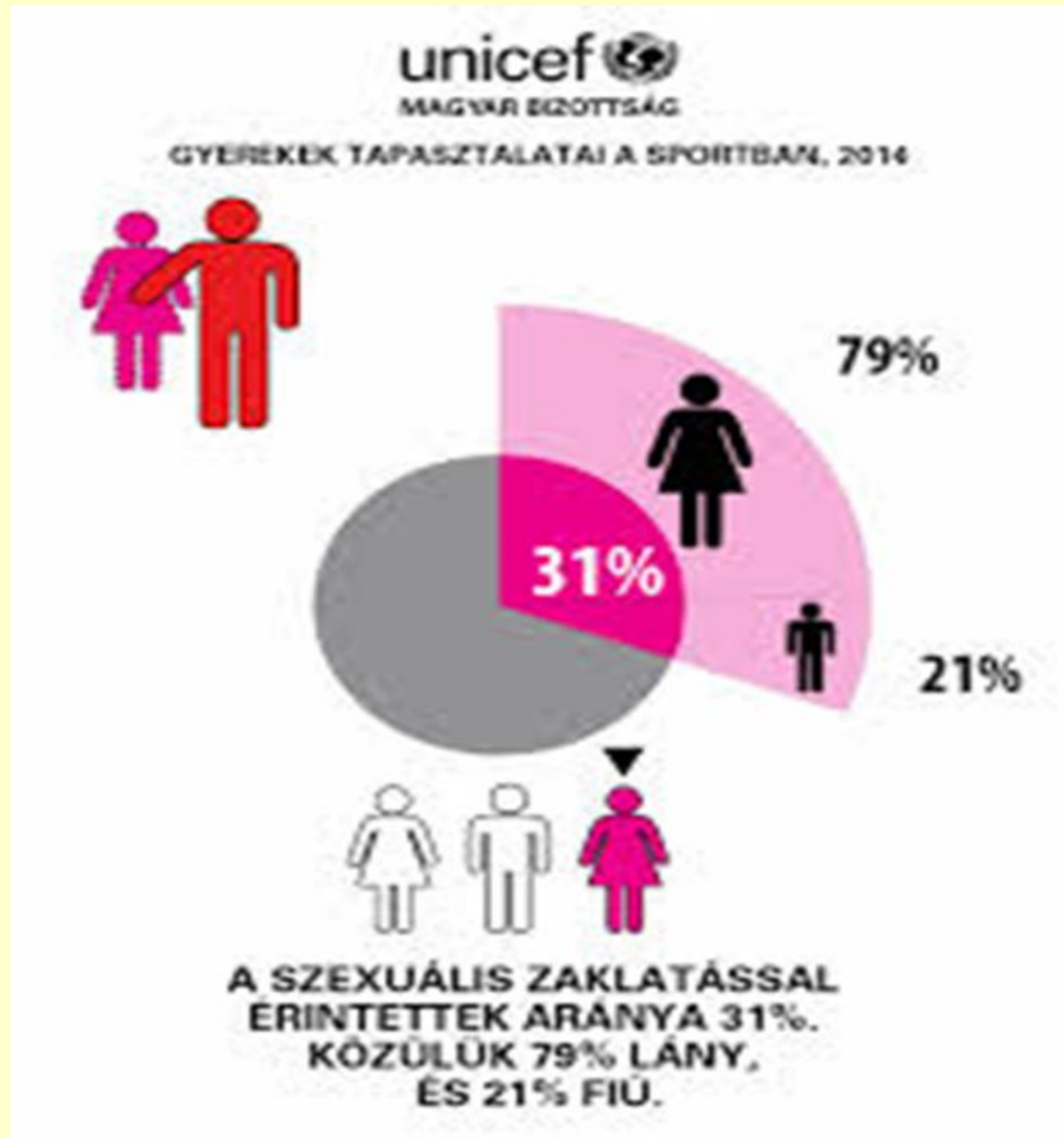
2012, SZÁZALÉK

FORRÁS: TÁRKI / NÉPSZABADSÁG-GRAFIKA

Zaklatás, mint jelenség

- Menekülttáborokban
- Megszállt területeken
- Sportegyesületekben
- Diák táborokban
- Iskolákban
- Munkahelyeken
- Kollégiumokban

Katasztrófák okozta hátrányos helyzet

Típusai

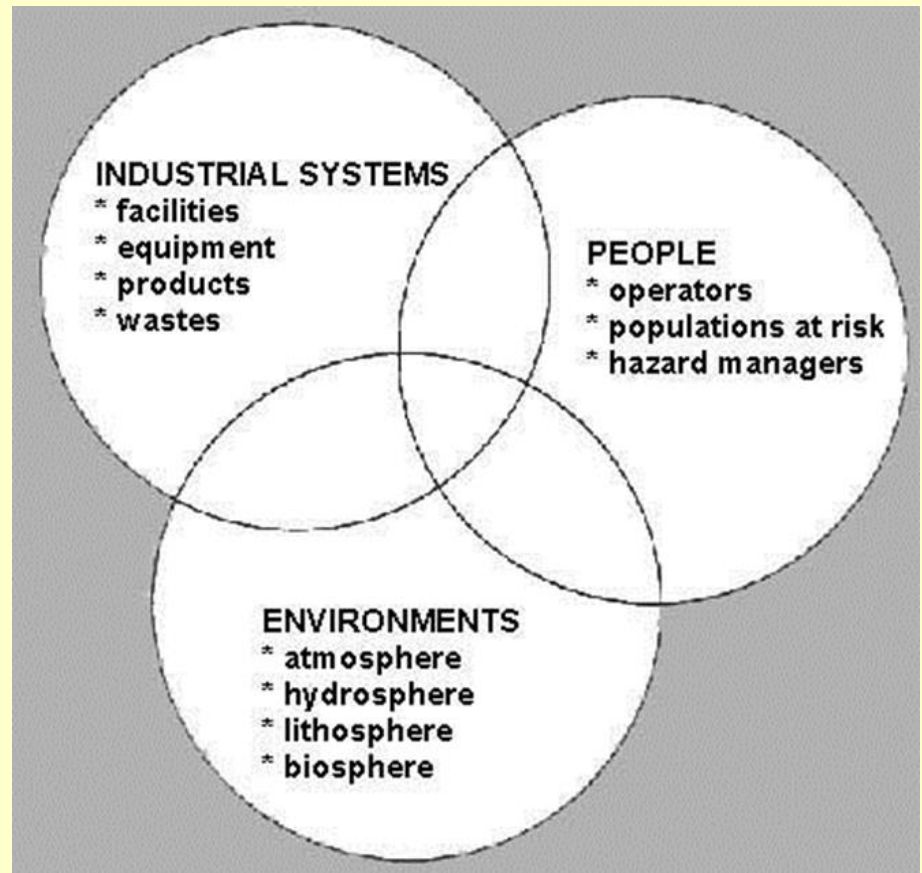
- Társadalmi: háború, migráció ...
- Természeti: árvizek, sárlavina, vulkán kitörés ...
- Ipari: vörösiszap-, nukleáris katasztófa ...

Jellemzője a balesettel szemben, hogy az infrastruktúra is sérül vagy összeomlik:

- Ivóvíz-, csatornahálózat
- Egészségügyi ellátás
- Karhatalmak, rendészet ...
- Közlekedés ...

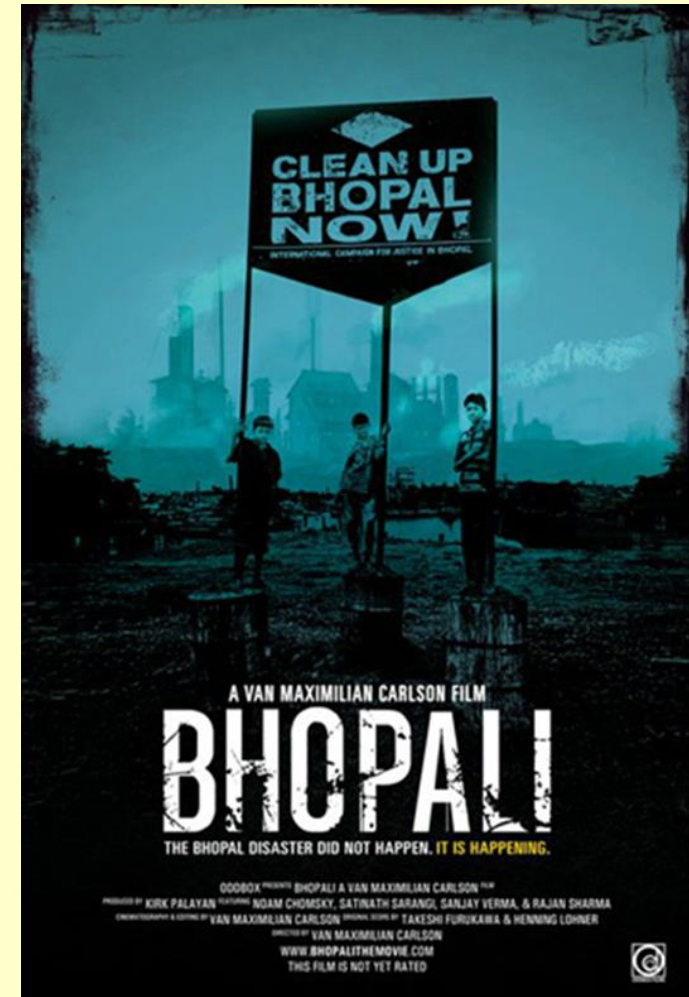
Közegészségügyi teendők katasztrófák alatt

- Biztonságos szállás
- Ivóvíz
- Gyógyszer, esetleg védőoltás
- Betegek ellátása
- Élelmiszer ellátás
- Tisztálkodás és szaniter ellátás

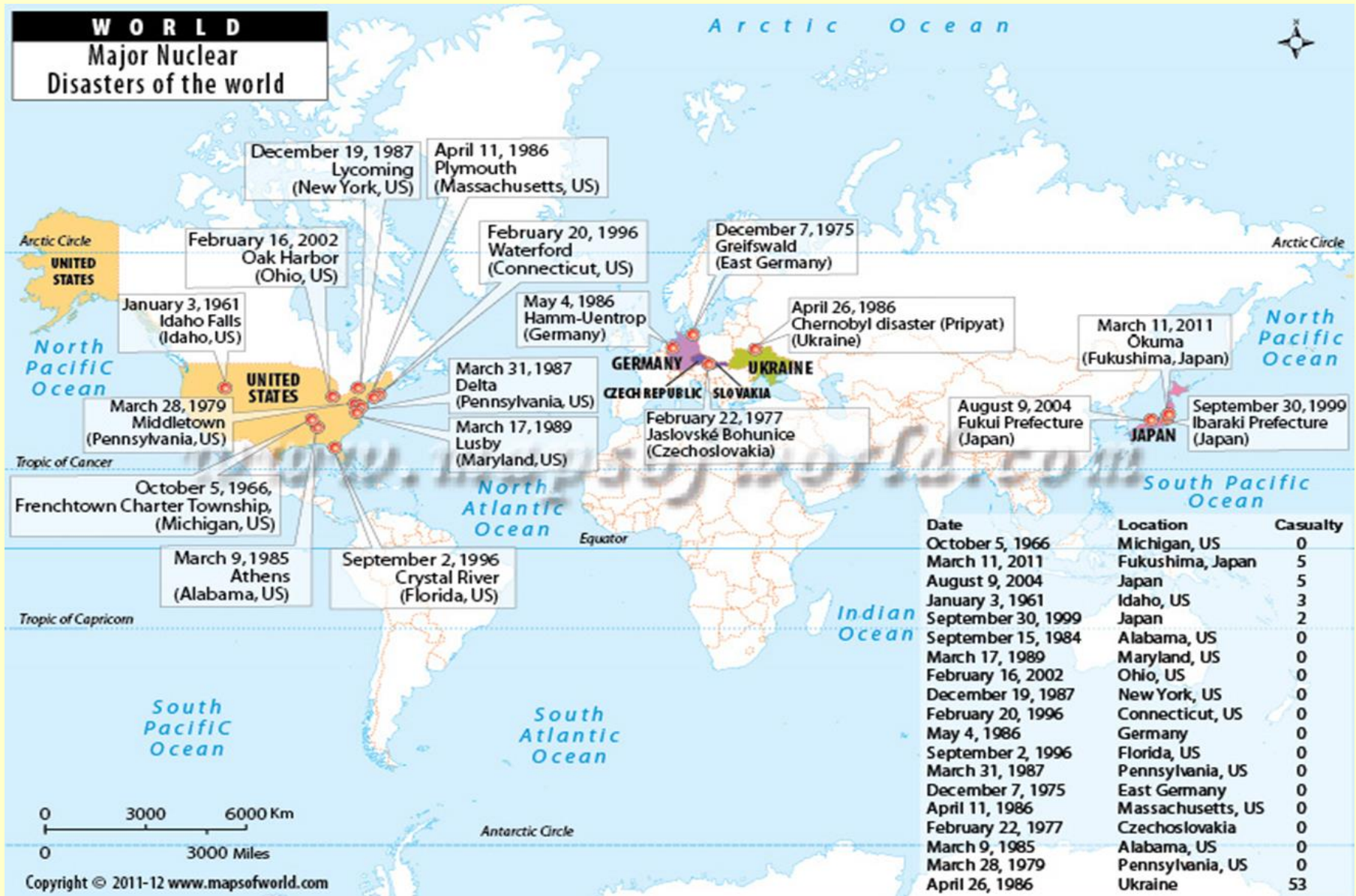

Ipari katasztrófák

- Vegyi katasztrófák: Bophal, Seveso
- Olaj kiömlések
- Bánya szerencsétlenségek
- Élelmiszeripari katasztrófák

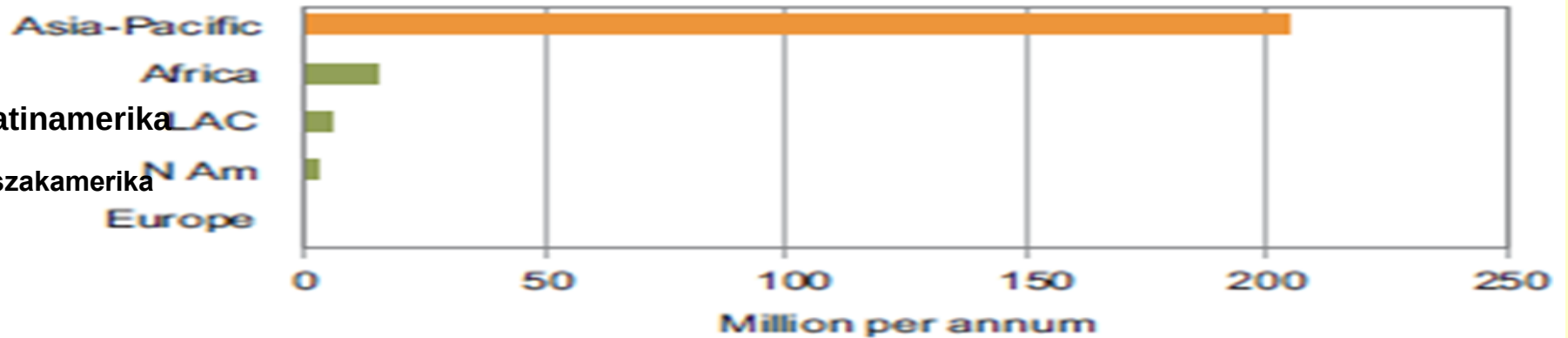

Nukleáris katasztrófák

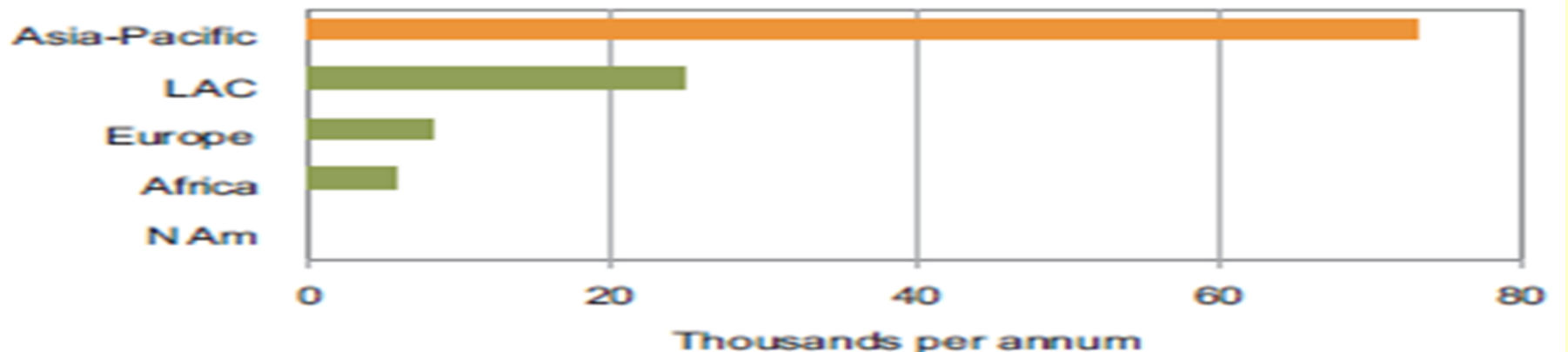

A katasztrófákban érintettek száma földrészekenként

People affected

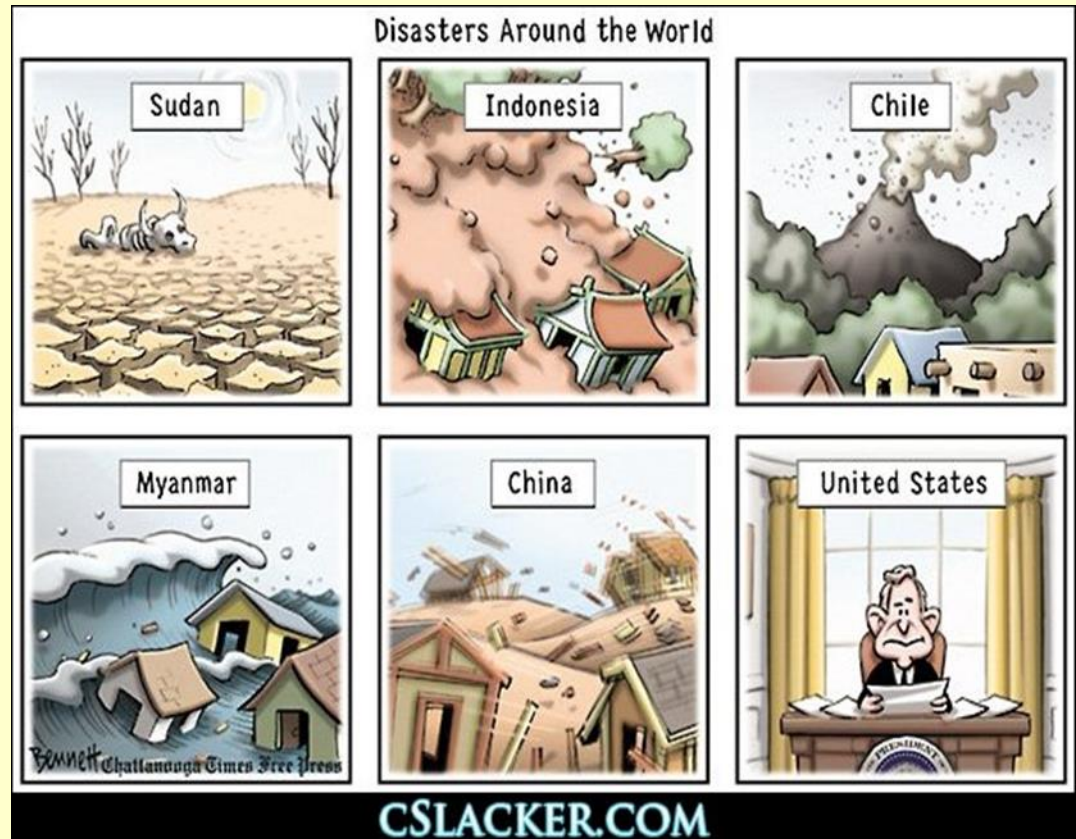

People killed

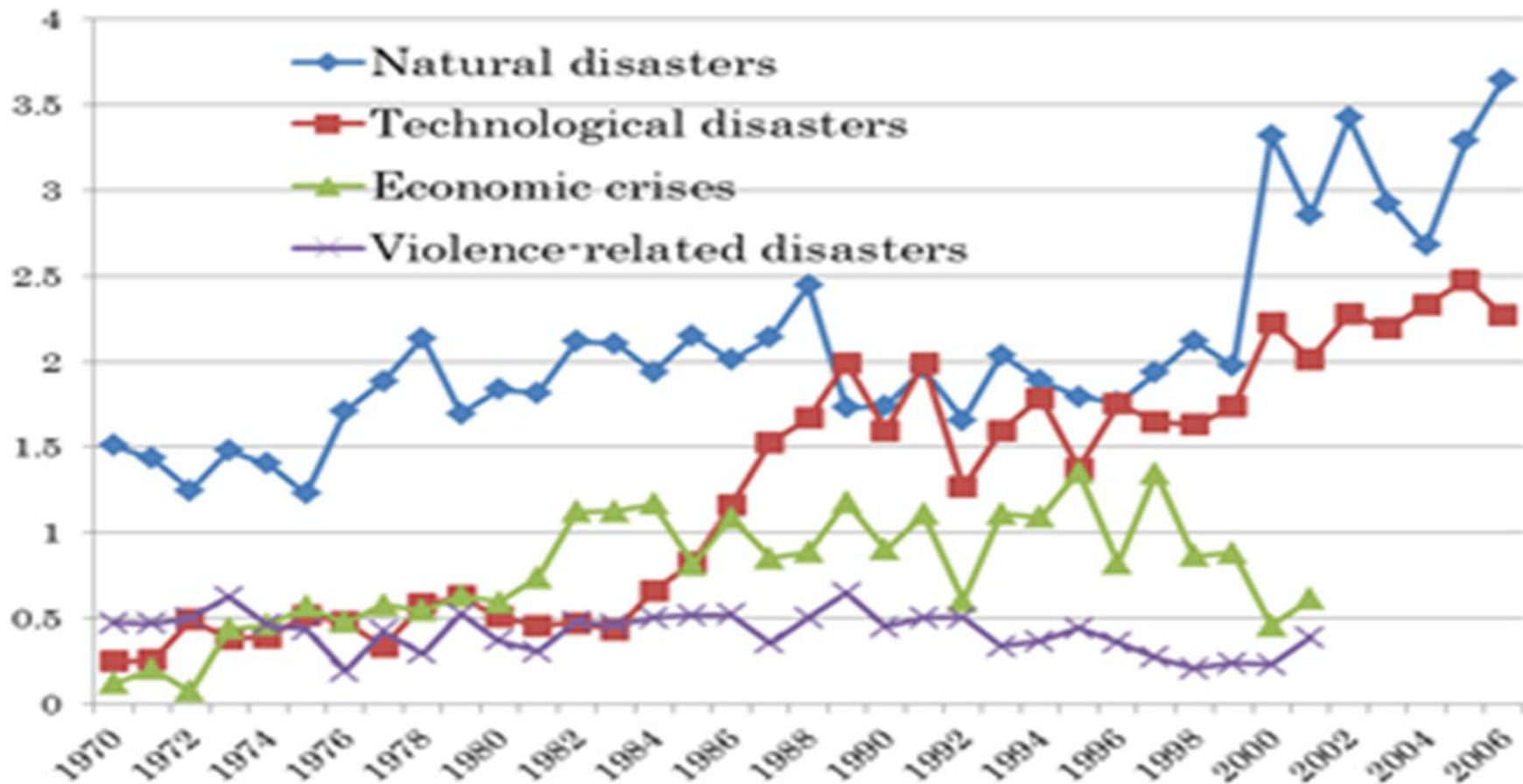

A katasztrófák felismerésének pszichés fázisai

- FÉLELEM
- Tagadás
- Menekülés, pánik
- Segítség kérés
- Elfogadás
- Alkalmazkodás

A katasztrófák gyakorisága az érintettek számának függvényében

Hazai katasztrófák

- Leggyakoribbak: árvizek, vízszennyezés
- szélviharok, tüzesetek, hófúvás
- Ipari katasztrófák:
 - 1998 Chinoín
 - 2000 Cián
 - 2004 PCB
 - 2010 Vörösiszap

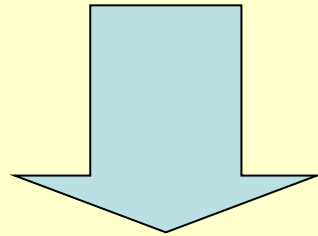
A katasztrófák képei

Ártalomcsökkentés

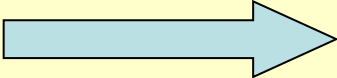
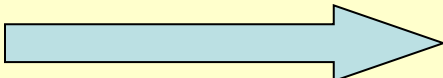
Harm Reduction (HR)

- Jelentése: meglévő bármilyen ártalom minimalizálása
- Célja: csökkenteni az egészség, szociális és gazdasági következményeit valamilyen káros viselkedésnek, cselekedetnek

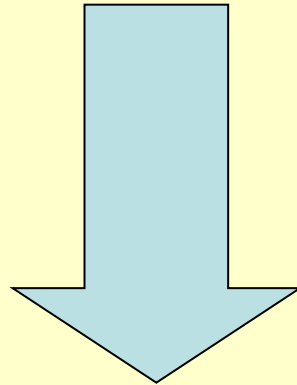
a kliens beleegyezésével

HR módszerei

- Konfliktus kezelés mediátor
- Tanácsadás
- Oktatás/tréning
- Tanú-tétel peer

Rehabilitáció

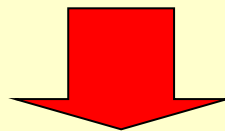
- Medicinális modell – orvosi → páciens
- Karitatív modell – jótékonyági

individuális modellek

Szociális modell

- Társadalmi attitűd megváltoztatása
- Fizikai és személyi környezet hozzáférhetősége
- Szakmapolitika (törvényhozás, nevelés-oktatás, egészségügy)
- Gyakorlati megvalósítás

címkézés, (labeling) stigmatizáció megszüntetése

Reintegráció

- A társadalomba visszajuttatás
- Általános életvitel
- Munka-elfoglaltság
- Támogató-rendszer kialakítása
- Nem magára hagyni!!!